

21 januari 2014

dnr 4.1.1-43635/2013

Socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

FSS yttrande över Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om Våld i nära relationer

Sammanfattning

Föreningen Sveriges Socialchefer, FSS, har getts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till nya föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer samt tillhörande konsekvensutredning.

Socialstyrelsen har tagit fram nya föreskrifter och allmänna råd som ska vara gemensamma för hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. Att föreskrifter och allmänna råd fastställs gemensamt för socialtjänst och hälso- och sjukvård är en framgångsfaktor och upplevs positivt. FSS instämmer i stort till förslaget.

Socialstyrelsens tillsyn har visat på brister i många kommuner och landsting vad gäller socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Huvuddelen av de föreslagna föreskrifterna är till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa samt till skydd för enskilda. Vidare har några av de föreslagna föreskrifterna tagits fram med stöd av bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter.

Nedan följer FSS synpunkter på föreskrifterna och de allmänna råden.

1 kap. Tillämpningsområde och definition

1 §

FSS instämmer i och vill särskilt nämna betydelsen av att föreskriftens målgrupper gäller vuxna av båda könen, barn samt våldsutövare, även de av båda könen.

2 kap. 1 § Ledningssystem

FSS välkomnar att förtydligande avseende ledningssystem och uppföljning – dvs. att det systematiska kvalitetsarbetet prioriteras för att säkerställa rättssäkerheten.

3 kap. Socialnämndens planering

3 § Verksamhet som överlämnats

FSS instämmer i och vill särskilt betona att nämnden har ansvaret för hur kontroll och uppföljning av extern utförarens verksamhet ska genomföras.

Stöd och hjälp enligt 5 kap. 11§ SoL

Allmänna råd

Under ovanstående rubrik står att nämnden bör avgöra när och hur personalen i nämndens verksamhet ska ställa frågor om våld för att våldsutsatta som behöver stöd och hjälp ska kunna identifieras.

FSS anser att det inte ska stå bör utan att det ska vara ett ska krav. Frågor är svåra att ställa och all personal behöver stöd, råd och vägledning i hur detta ska ske.

Under ovanstående rubrik står också att nämnden bör såväl vid planering av verksamheten som i enskilda ärenden beakta de särskilda behov som en våldsutsatt kan ha på grund av bland annat sin ålder, funktionsnedsättning, sin sexuella läggning, att hon eller han tillhör en nationell minoritet, att hon eller han har en utländsk bakgrund, missbruk och beroende eller risken för hedersrelaterat våld.

FSS anser att hänsyn även bör tas till de särskilda behov en våldsutsatt kan ha på grund av sitt kön.

4 kap. Kompetens enligt 3 kap. 3 § andra stycket SOL

Allmänna råd

FSS välkomnar kravet om personal med lämplig utbildning och erfarenhet för utförandet av uppgifter inom socialtjänsten. Allt i enlighet med att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och rättssäker.

7 kap. Insatser Tillfälligt boende

2 § Socialnämnden ska vid behov **erbjuda**

1. våldsutsatta vuxna,
2. den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner eller
3. den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld

I Socialstyrelsens tillsynsrapport framgår att kommunerna i allmänhet hade tillgång till någon form av stöd- eller skyddsboende, men att det fanns brister i många av kommunerna eftersom det saknades boenden för särskilt utsatta grupper. FSS välkomnar kravet och förtydligandet om skyddat boende.

7 kap. Insatser

Insatser till våldsutövare 4 § och 5 §

Genom att kommunerna ska erbjuda våldsutövande föräldrar insatser samt erbjuda våldsutövare stöd och hjälp att förändra sitt beteende ser FSS stora möjligheter i att på lång sikt kunna minska antalet fall.

8 kap. Vårdgivarens ansvar

Planering och ledning av verksamheten enligt 3 kap. 1§ patientsäkerhetslagen (2010:659)

Under ovanstående rubrik står att vårdgivaren bör avgöra när och hur personalen i hälso- och sjukvårdens och tandvårdens verksamheter ska ställa frågor om våld för att våldsutsatta som behöver vård och omvårdnad ska kunna identifieras.

FSS anser att det inte ska stå bör utan att det även här ska vara ett skall-krav. Frågor är svåra att ställa och all personal behöver stöd, råd och vägledning i hur detta ska ske.

Ekonomiska konsekvenser

Föreskriftens ekonomiska konsekvenser torde vara positiva för samhället på lång sikt – även om de är svåra att beräkna, samtidigt måste ansvariga verksamheter investera i resurser för att efterleva kraven. Genom kravställandet från staten om dessa förändringar anser FSS att statliga bidrag tillgodoses kommunerna som uppvisar att förändringar sker – dock inte bara utvecklingsinriktade medel såsom fallet är idag.

Karl Gudmundsson, *Ordförande Föreningen Sveriges Socialchefer, FSS*